

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΛΑΜΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΒΟΥΛΕΥΜΑΤΩΝ**

Αριθμός Βουλεύματος 187 /2021

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΩΝ ΛΑΜΙΑΣ

Συγκροτήθηκε από τους Δικαστές, Αικατερίνη Μασσαλή, Πρόεδρο Πλημμελειοδικών, Αγγελική Γκουζίκα, Πλημμελειοδίκη-Εισηγήτρια και Δημήτριο Γεωργιάδη, Πλημμελειοδίκη, με την παρουσία της Γραμματέως, [REDACTED].

Συνεδρίασε, μυστικά, στο γραφείο του Προέδρου, στις 22-11-2021, προκειμένου να αποφανθεί για την υπό τον όρο της ανάκλησης απόλυση του Δημητρίου ΚΟΥΦΟΝΤΙΝΑ του Κωνσταντίνου και της Βαΐας, γεν. το έτος 1958 στην Τερπνή Βισαλτίας Σερρών, κρατούμενου του Καταστήματος Κράτησης Δομοκού. Η Εισαγγελέας Πρωτοδικών Λαμίας, Αγορή Παπακώστα, υπέβαλε προς το Συμβούλιο αυτό την ποινική δικογραφία που σχηματίσθηκε μαζί με την υπ' αριθμό 168/2021 έγγραφη πρότασή της, που έχει ως εξής:

ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΠΛΗΜΜΕΛΕΙΟΔΙΚΩΝ ΛΑΜΙΑΣ

Εισάγω στο Συμβούλιό Σας, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 30 παρ.2,4, 138 παρ.1 εδ. β ΚΠΔ, ως ισχύει, και άρθρο 105 Β, 106, 110 Ποινικού Κώδικα, ως κυρώθηκε με Ν. 4619/2019, την με αριθμό πρωτοκόλλου 13.632/16-8-2021 (αριθμ. πρωτ. Εισαγγελίας Πρωτοδικών Λαμίας 315/23-8-2021) αίτηση του καταδίκου Δημητρίου ΚΟΥΦΟΝΤΙΝΑ του Κωνσταντίνου και της Βαΐας, κρατούμενου του Καταστήματος Κράτησης Δομοκού, που υποβλήθηκε από τον Προϊστάμενο Διεύθυνσης του ως άνω σωφρονιστικού καταστήματος, μετά των συνημμένων εγγράφων, καθώς και των εγγράφων που υπεβλήθησαν συμπληρωματικά με το υπ' αριθμ. 16.295/28-9-2021 έγγραφο του Προϊσταμένου Διεύθυνσης του Κ.Κ. Δομοκού, με αίτημα την υφ' όρον απόλυσή του και εκθέτω τα παρακάτω:

Σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 105B του νέου Ποινικού Κώδικα, όπως κυρώθηκε με Ν. 4619/2019 (ΦΕΚ Α' 95/11-6-2019) με τίτλο «Απόλυση υπό τον όρο

της ανάκλησης» : «1. Όσοι καταδικάστηκαν σε στερητική της ελευθερίας ποινή μπορούν να απολυθούν υπό τον όρο της ανάκλησης, σύμφωνα με τις πιο κάτω διατάξεις, εφόσον έχουν εκτίσει: α) σε περίπτωση φυλάκισης, τα δύο πέμπτα αυτής, β) σε περίπτωση πρόσκαιρης κάθειρξης, τα τρία πέμπτα αυτής και γ) σε περίπτωση ισόβιας κάθειρξης τουλάχιστον είκοσι έτη. 2. Για τη χορήγηση της υπό όρο απόλυσης δεν απαιτείται να έχει καταστεί η καταδίκη αμετάκλητη. 3. Στην περίπτωση που συντρέχουν σωρευτικά περισσότερες ποινές, ο καταδικασθείς μπορεί να απολυθεί αν έχει εκτίσει το άθροισμα των τμημάτων των ποινών, που προβλέπεται στην παράγραφο 1. Σε κάθε περίπτωση ο καταδικασθείς μπορεί να απολυθεί αν έχει εκτίσει είκοσι πέντε έτη και όταν το παραπάνω άθροισμα υπερβαίνει το όριο αυτό. 4. Αν ο καταδικασθείς εργάζεται, κάθε ημέρα εργασίας υπολογίζεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της σωφρονιστικής νομοθεσίας. Κάθε ημέρα κράτησης κρατουμένων που πάσχουν από ημιπληγία ή παραπληγία, σκλήρυνση κατά πλάκας ή έχουν υποβληθεί σε επέμβαση μεταμόσχευσης καρδιάς, ήπατος, νεφρού ή μυελού των οστών ή είναι φορείς του συνδρόμου επίκτητης ανοσοποιητικής ανεπάρκειας ή πάσχουν από κακοήγη νεοπλασμάτα ή από νεφρική ανεπάρκεια για την οποία γίνεται τακτική αιμοκάθαρση ή από φυματίωση κατά τη διάρκεια της θεραπείας της, υπολογίζεται ευεργετικά ως δύο (2) ημέρες εκτιώμενης ποινής. Το ίδιο ισχύει και για: α) κρατουμένους με ποσοστό αναπηρίας πενήντα τοις εκατό (50%) και άνω, που δεν μπορούν να εργαστούν, εφόσον κρίνεται ότι η παραμονή τους στο κατάστημα κράτησης καθίσταται ιδιαίτερα επαχθής λόγω αδυναμίας αυτοεξυπηρέτησης, β) κρατουμένους με ποσοστό αναπηρίας εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω, γ) κρατουμένους στους οποίους απαγορεύεται ύστερα από γνωμάτευση από Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) η ανάληψη εργασίας ή απασχόλησης που μπορεί βάσιμα να προκαλέσει σοβαρή και μόνιμη βλάβη στην υγεία τους, δ) κρατουμένους οι οποίοι νοσηλεύονται σε θεραπευτικά καταστήματα ή νοσοκομεία εφόσον η νοσηλεία τους έχει διαρκέσει τουλάχιστον τέσσερις (4) μήνες, ε) κρατούμενες μητέρες για όσο διάστημα έχουν μαζί τους τα ανήλικα τέκνα τους, στ) κρατουμένους που συμμετέχουν σε θεραπευτικό πρόγραμμα ψυχικής απεξάρτησης από ναρκωτικά εγκεκριμένου, κατά το άρθρο 51 του ν. 4139/2013 οργανισμού και ζ) κρατουμένους για όσο διάστημα διαρκεί η κράτησή τους σε χώρους αστυνομικών τμημάτων ή αστυνομικών διευθύνσεων. Η διακρίβωση της αναπηρίας στις περιπτώσεις α' και β' γίνεται με τη διαδικασία της παραγράφου 2 του άρθρου 105. 5. Για τη χορήγηση της υπό όρο απόλυσης, ως ποινή που εκτίθηκε θεωρείται αυτή που υπολογίστηκε ευεργετικά είτε κατά την προηγούμενη παράγραφο είτε κατά τις ειδικές διατάξεις που προβλέπουν αντίστοιχο υπολογισμό. 6. Προκειμένου για ποινές κάθειρξης δεν μπορεί να χορηγηθεί στον καταδικασθέντα απόλυση υπό όρο, αν δεν έχει παραμείνει στο σωφρονιστικό κατάστημα για χρονικό διάστημα ίσο με τα δύο πέμπτα της ποινής που του επιβλήθηκε και, σε περίπτωση ισόβιας κάθειρξης, δεκαέξι έτη. Το χρονικό διάστημα των δύο πέμπτων ή, σε περίπτωση ισόβιας κάθειρξης, των δεκαέξι ετών, προσαυξάνεται κατά το ένα τρίτο των λοιπών ποινών που τυχόν έχουν επιβληθεί, στην περίπτωση που αυτές συντρέχουν σωρευτικά. Σε κάθε περίπτωση όμως ο καταδικασθείς μπορεί να απολυθεί αν έχει παραμείνει στο κατάστημα είκοσι έτη και αν εκτίει περισσότερες ποινές ισόβιας κάθειρξης, αν έχει παραμείνει είκοσι πέντε έτη». Σύμφωνα με τη μεταβατική διάταξη του άρθρου 465 νέου ΠΚ «Οι διατάξεις του προϊσχύσαντος ΠΚ για την μετατροπή της ποινής σε χρηματική ποινή,

εωρήθηκε
Α. Εισηγητής
X

X

X

την αναστολή εκτέλεσης της ποινής και την απόλυση υπό όρο εφαρμόζονται για πράξεις που τελέστηκαν μέχρι τη θέση σε ισχύ του παρόντος». Σύμφωνα δε με το άρθρο 110 ισχύοντος ΠΚ : «1. Για τη χορήγηση της απόλυσης υπό όρο αποφασίζει το συμβούλιο των πλημμελειοδικών του τόπου έκτισης της ποινής. Ο καταδικασθείς κλητεύεται υποχρεωτικά δέκα τουλάχιστον ημέρες πριν από τη συνεδρίαση, κατά την οποία μπορεί να παραστεί αυτοπροσώπως ή με συνήγορο που διορίζει με απλό έγγραφο θεωρημένο από τον διευθυντή της φυλακής ή τις αρμόδιες αρχές. 2. Η απόλυση υπό όρο χορηγείται με αίτηση της διεύθυνσης του καταστήματος στο οποίο κρατείται ο καταδικασθείς. Η αίτηση υποβάλλεται δύο μήνες πριν από τη συμπλήρωση του χρόνου που προβλέπει το άρθρο 105B. Αν η διεύθυνση του καταστήματος κρίνει ότι συντρέχουν προϋποθέσεις για τη μη χορήγηση της απόλυσης, υποβάλλει σχετική αναφορά μαζί με έκθεση της κοινωνικής υπηρεσίας του καταστήματος στον εισαγγελέα των πλημμελειοδικών, ο οποίος την εισάγει στο συμβούλιο...». Σύμφωνα δε με τη διάταξη του άρθρου 105 παρ. 1,2,4,6 του προϊσχύσαντος Ποινικού Κώδικα, όπως η παρ.1 περ. γ και η παρ.6 αντικ. με αρ. 6 παρ.1,2 Ν. 4322/2015, ο οποίος καταργήθηκε ήδη με τα αρ. 460, 461 νέου Ποινικού Κώδικα, που κυρώθηκε με Ν. 4619/2019 (ΦΕΚ Α' 95/11-6-2019) με τίτλο «Απόλυση του καταδίκου υπό όρο – Κατάδικοι που δικαιούνται να απολυθούν» : «1. Όσοι καταδικάστηκαν σε ποινή στερητική της ελευθερίας μπορούν να απολυθούν υπό τον όρο της ανάκλησης σύμφωνα με τις πιο κάτω διατάξεις και εφόσον έχουν εκτίσει : α) προκειμένου για Φυλάκιση, τα δύο πέμπτα της ποινής τους, β) προκειμένου για πρόσκαιρη Κάθειρξη, τα τρία πέμπτα της ποινής τους, γ) προκειμένου για ισόβια κάθειρξη, τουλάχιστον δεκαεννέα (19) έτη. Για τη χορήγηση της υπό όρο απόλυσης δεν απαιτείται να έχει καταστεί η κατάδικη αμετάκλητη. 2. Το χρονικό διάστημα των τριών πέμπτων περιορίζεται στα δύο πέμπτα της ποινής που επιβλήθηκε και προκειμένου για ισόβια κάθειρξη, τα δεκαεννέα (19) έτη περιορίζονται σε δεκαπέντε (15) έτη, αν ο κατάδικος έχει υπερβεί το εβδομηκοστό (70ο) έτος της ηλικίας του. Το χρονικό διάστημα των δεκαπέντε (15) ετών προσαυξάνεται κατά τα δύο πέμπτα των λοιπών ποινών που τυχόν έχουν επιβληθεί, στην περίπτωση που αυτές συντρέχουν σωρευτικά. Σε κάθε περίπτωση όμως, ο κατάδικος μπορεί να απολυθεί, αν έχει εκτίσει δεκαεννέα (19) έτη. Μετά τη συμπλήρωση του εξηκοστού πέμπτου (65ο) έτους της ηλικίας του καταδίκου, κάθε ημέρα παραμονής του σε σωφρονιστικό κατάστημα υπολογίζεται ευεργετικά ως δύο (2) ημέρες εκτιώμενης ποινής. Αν ο κατάδικος εργάζεται, κάθε ημέρα απασχόλησης υπολογίζεται ως επιπλέον μισή ημέρα εκτιώμενης ποινής. Αν για τους καταδίκους αυτούς προκύπτει από άλλες διατάξεις ευνοϊκότερος υπολογισμός, εφαρμόζονται εκείνες. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε καταδίκους για το έγκλημα της εσχάτης προδοσίας, για τους οποίους εξακολουθεί να ισχύει η παρ. 2 του άρθρου 105 του ν. 1492/1950, Κύρωση του Ποινικού Κώδικα... 4. Στην περίπτωση που συντρέχουν σωρευτικές περισσότερες ποινές, ο κατάδικος μπορεί να απολυθεί υπό όρο, αν έχει εκτίσει το άθροισμα των τμημάτων των ποινών, που προβλέπεται στην παράγραφο 1. Σε κάθε περίπτωση ο κατάδικος μπορεί να απολυθεί αν έχει εκτίσει είκοσι πέντε έτη και όταν το παραπάνω άθροισμα υπερβαίνει το όριο αυτό... 6. Για τη χορήγηση της υφ' όρον απόλυσης, ως ποινή που εκτίθηκε θεωρείται αυτή που υπολογίστηκε ευεργετικά σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Προκειμένου για ποινές κάθειρξης δεν μπορεί να χορηγηθεί πάντως στον κατάδικο η υφ' όρον απόλυση, αν δεν έχει παραμείνει

στο σωφρονιστικό κατάστημα για χρονικό διάστημα ίσο με το ένα τρίτο της ποινής που του επιβλήθηκε και, σε περίπτωση ισόβιας κάθειρξης, δεκαπέντε (15) έτη. Το χρονικό διάστημα του ενός τρίτου ή, σε περίπτωση ισόβιας κάθειρξης, των δεκαπέντε (15) ετών, προσαυξάνεται κατά τα δύο πέμπτα των λοιπών ποινών που τυχόν έχουν επιβληθεί, στην περίπτωση που αυτές συντρέχουν σωρευτικά. Σε κάθε περίπτωση όμως ο κατάδικος μπορεί να απολυθεί αν έχει εκτίσει δεκαεννέα (19) έτη. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε όσους καταδικάσθηκαν για το έγκλημα της εσχάτης προδοσίας, για τους οποίους εξακολουθεί να ισχύει το άρθρο 5 του ν. 2058/1952. Επίσης, οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε όσους καταδικάσθηκαν για το έγκλημα της παραγράφου 1 του άρθρου 299, εφόσον η πράξη τελέσθηκε κατά τη διάρκεια της κράτησής τους σε σωφρονιστικό κατάστημα...».

εωρήθηκε
Εισηγήτρια

X

Από τη γραμματική - συστηματική ερμηνεία των προπαρατεθεισών διατάξεων σαφώς προκύπτει ότι βασικός κανόνας που διέπει την υπό όρο απόλυση είναι ότι ως ποινή που εκτίθηκε θεωρείται αυτή που υπολογίστηκε ευεργετικά κατά τις διατάξεις των άρθρων 105 επ. ΠΚ είτε κατά τις ειδικές διατάξεις που προβλέπουν αντίστοιχο υπολογισμό, ενώ κατ' εξαίρεση του κανόνα αυτού ορίζεται στο άρθρο 105 Β ισχύοντος ΠΚ, ειδικά για τις περιπτώσεις εκτίσεως ποινών πρόσκαιρης ή ισόβιας κάθειρξης, ότι υπό όρο απόλυση δεν μπορεί να χορηγηθεί στον κατάδικο αν αυτός δεν έχει παραμείνει στο σωφρονιστικό κατάστημα για χρονικό διάστημα ίσο με τα δύο πέμπτα (ένα τρίτο κατ' αρ. 105 παρ.6 π. ΠΚ) της ποινής πρόσκαιρης κάθειρξης που του επιβλήθηκε και σε περίπτωση ισόβιας κάθειρξης, δεκαέξι έτη (δεκαπέντε έτη κατ' αρ. 105 παρ.6 π. ΠΚ) και αν εκτίει περισσότερες ποινές ισόβιας κάθειρξης, αν έχει παραμείνει είκοσι πέντε έτη. Ωστόσο, από την επισκόπηση των προεκτεθέντων διατάξεων του προϊσχύσαντος και του νέου Ποινικού Κώδικα προκύπτει σαφώς ότι το πρώτον με το νέο Ποινικό Κώδικα, που κυρώθηκε με το Ν. 4619/2019 (ΦΕΚ Α' 95/11-6-2019), ρυθμίστηκε αυθεντικά και ρητώς η περίπτωση της υφ' όρον απόλυσης καταδικασθέντος που εκτίει «περισσότερες ποινές ισόβιας κάθειρξης», καθώς στη διάταξη της παραγράφου 6 του άρθρου 105 Β του νέου Ποινικού Κώδικα ορίζεται ρητώς στο τελευταίο εδάφιο ότι «Σε κάθε περίπτωση όμως ο καταδικασθείς μπορεί να απολυθεί αν έχει παραμείνει στο κατάστημα είκοσι έτη και αν εκτίει περισσότερες ποινές ισόβιας κάθειρξης, αν έχει παραμείνει είκοσι πέντε έτη». Αντιθέτως, στον προϊσχύσαντα Ποινικού Κώδικα ρυθμιζόταν μόνο το ζήτημα της απόλυσης καταδικασθέντος που εξέτιε μία ποινή ισόβιας κάθειρξης, καθώς οριζόταν στο άρθρο 105 παρ.1 περ.γ ότι ο καταδικασθείς σε ποινή στερητική της ελευθερίας μπορεί να απολυθεί «...εφόσον έχει εκτίσει : γ) προκειμένου για ισόβια κάθειρξη, τουλάχιστον δεκαεννέα (19) έτη», ενώ στην παράγραφο 6 όπου προβλεπόταν η προϋπόθεση της πραγματικής έκτισης του ελάχιστου απαιτούμενου χρόνου παραμονής στο σωφρονιστικό κατάστημα, οριζόταν ότι «6.Προκειμένου για ποινές κάθειρξης δεν μπορεί να χορηγηθεί πάντως στον κατάδικο η υφ' όρον απόλυση, αν δεν έχει παραμείνει στο σωφρονιστικό κατάστημα για χρονικό διάστημα ίσο με το ένα τρίτο της ποινής που του επιβλήθηκε και, σε περίπτωση ισόβιας κάθειρξης, δεκαπέντε (15) έτη. Το χρονικό διάστημα του ενός τρίτου ή, σε περίπτωση ισόβιας κάθειρξης, των δεκαπέντε (15) ετών, προσαυξάνεται κατά τα δύο πέμπτα των λοιπών ποινών που τυχόν έχουν επιβληθεί, στην περίπτωση που αυτές συντρέχουν σωρευτικά. Σε κάθε περίπτωση όμως ο κατάδικος μπορεί να απολυθεί αν έχει εκτίσει δεκαεννέα (19)

X

X

έτη.» Επομένως, δεν τίθεται ζήτημα διαχρονικού δικαίου και εφαρμογής ηπιότερου νόμου κατ' αρ. 2, 465 ΠΚ, καθώς στον προϊσχύσαντα Ποινικό Κώδικα δεν ρυθμιζόταν νομοθετικά η τυπική προϋπόθεση της υφ' όρον απόλυσης που αφορούσε τον απαιτούμενο υποχρεωτικό χρόνο πραγματικής έκτισης περισσότερων ποινών ισόβιας κάθειρξης, ενώ λόγω του προεκτεθέντος νομοθετικού κενού επικράτησε στη νομολογία η άποψη, σύμφωνα με την οποία για πλείονες ποινές ισόβιας κάθειρξης απαιτούνταν η πραγματική έκτιση δεκαεννέα (19) ετών, εξισώνοντας ουσιαστικά την περίπτωση της μίας ποινής ισόβιας κάθειρξης με την προσαύξηση των συντρεχουσών ποινών πρόσκαιρης κάθειρξης, με τις περισσότερες ποινές ισόβιου κάθειρξης. Ωστόσο, φρονούμε ότι μετά τη θέση σε ισχύ του νέου Ποινικού Κώδικα με το Ν. 4619/2019, όπου θεσπίστηκε στο άρθρο 105 Β παρ. 6 τελευταίο εδάφιο ρητή νομοθετική πρόβλεψη για τον απαιτούμενο πραγματικό χρόνο έκτισης των περισσότερων ποινών ισόβιας κάθειρξης τα είκοσι πέντε (25) έτη, ο εκ του νόμου απαιτούμενος χρόνος πραγματικής έκτισης περισσότερων ποινών ισόβιας κάθειρξης, ακόμη και για πράξεις που τελέστηκαν υπό την ισχύ του προϊσχύσαντος Ποινικού Κώδικα, είναι τα είκοσι πέντε (25) έτη. Σύμφωνα με την κρατούσα στη νομολογία και θεωρία άποψη, που επικράτησε υπό την ισχύ του προϊσχύσαντος δικαίου λόγω του προεκτεθέντος κενού νόμου, εάν ο κατάδικος έχει καταδικασθεί σε περισσότερες ποινές ισόβιας κάθειρξης μπορεί να απολυθεί μετά από πραγματική έκτιση δεκαεννέα ετών, αφού συμπληρώσει συνολικά εικοσιπέντε έτη εκτιθείσας ποινής με ευεργετικό υπολογισμό και ως εκ τούτου κατά την έκτιση πλειόνων ποινών ισόβιας κάθειρξης αρκεί η πραγματική έκτιση δεκαεννέα (19) ετών. Ειδικότερα, με την ως άνω νομολογιακή προσέγγιση υποστηρίζεται ότι «αν συντρέχουν σωρευτικά δύο ή τρεις ή και περισσότερες ποινές ισόβιας κάθειρξης, πρέπει για καθεμιά από αυτές ο κρατούμενος να παραμείνει υποχρεωτικά (πραγματικά) επί δεκαπέντε έτη στο σωφρονιστικό κατάστημα κατ' αρ. 105 παρ.6 εδ.β ΠΚ, ως ίσχυε. Για να απολυθεί υπό όρο ο κατάδικος αυτός πρέπει, κατ' αρ. 105 παρ.3 π. ΠΚ, να έχει εκτίσει το άθροισμα των ποινών αυτών, όχι όμως περισσότερο από είκοσι πέντε έτη. Δηλαδή στην περίπτωση αυτή πρέπει να εκτίσει είκοσι πέντε τουλάχιστον έτη. Από αυτά όμως πρέπει, σύμφωνα με την άνω διάταξη του εδαφ. δ της παρ 6 του ίδιου άρ. 105 προϊσχύσαντος ΠΚ, να εκτίσει υποχρεωτικά (χωρίς ευεργετικό υπολογισμό) τα δεκαεννέα έτη, ενώ για τα υπόλοιπα μπορεί να γίνει, όπως και παραπάνω ειπώθηκε, ευεργετικός υπολογισμός.» (Γνωμ.Εισ.ΑΠ 5/1998 Ποιν.Χρον. ΜΗ 197, Συμβ.Εφ.Ναυπλ. 86/1998 Ποιν.Χρον. 1998, 675 (που έκρινε επί μίας ισόβιας κάθειρξης), ΣυμβΠλημΠατρ 137/2015 Δνη 2015, 1568, ΤΝΠ Νόμος, ΣυμβΕφΠατρ 102/1996 Αρμ 1996, 1158, Συμβ.Πλημ.Πειρ. 118/2016 Ποιν.Δικ.2016 317, ΣυμβΕφΚρητ 35/2021 α' δημοσ. Νόμος, που απεφάνθη επί ποινών πρόσκαιρης κάθειρξης). Η ως άνω νομολογιακή θέση, ερειδόμενη ουσιαστικά στο κενό νόμου του προϊσχύσαντος δικαίου προ της θέσης σε ισχύ του νέου Ποινικού Κώδικα, στο οποίο πράγματι δεν υπήρχε ρητή νομοθετική πρόβλεψη για την απόλυση καταδικασθέντος σε περίπτωση που συντρέχουν σωρευτικά περισσότερες ποινές ισόβιας κάθειρξης, δεν δύναται να γίνει δεκτή μετά τη θέσπιση του νέου Ποινικού Κώδικα, με την προσχηματική επίκληση της αρχής της εφαρμογής του ευμενέστερου νόμου που ίσχυσε από την τέλεση της πράξης μέχρι την απόλυση του κρατουμένου, κατ' αρ. 2 ΠΚ, σε συνδυασμό με τη μεταβατική διάταξη του άρθρου 465 νέου Ποινικού Κώδικα, καθώς πλέον υφίσταται ρητή σαφέστατη νομοθετική ρύθμιση στη διάταξη του

άρθρου 105 Β παρ. 6 τελευταίο εδάφιο του νέου Ποινικού Κώδικα, που ορίζει τα είκοσι πέντε (25) έτη ως τον ελάχιστο απαιτούμενο χρόνο πραγματικής έκτισης περισσότερων ποινών ισόβιας κάθειρξης και ως τον ελάχιστο πραγματικό χρόνο παραμονής του πολυισοβίτη στο σωφρονιστικό κατάστημα. Σημειώτεον ότι η υπ' αριθμ. 1001/2019 απόφαση του Αρείου Πάγου (σε Συμβούλιο) (ΠοινΧρ 2020, 27), που δέχεται αναφορικά με το ζήτημα της χορήγησης τακτικής άδειας ότι «σε περίπτωση έκτισης ισόβιας κάθειρξης η κράτηση πρέπει να έχει διαρκέσει τουλάχιστον οκτώ έτη, ανεξαρτήτως εάν πρόκειται περί ποινής ισόβιας κάθειρξης πέραν της μιας, κατά την κρατούσα για το θέμα νομολογία (Γνωμ. Εισ. ΑΠ 14/14.11.2011, 2588/13.12.1995 και 7/21.10.1993) και την κρατούσα στη θεωρία αντίληψη, κατά την οποία και στις περισσότερες της μιας ισόβιες καθειρξεις αρκεί η οκταετής πραγματική έκτιση της ποινής για τη χορήγηση της άδειας (Π. Μπρακουμάτσου : "Ο θεσμός της χορήγησης άδειας σε κρατούμενους κατά το ν. 2776/1999. Θεωρία και πράξη")» αναφέρεται στη χορήγηση της τακτικής άδειας σε πολυισοβίτη, ευεργέτημα του σωφρονιστικού δικαίου που έχει σαφώς διαφορετική λειτουργική αποστολή και νομοτυπική πρόβλεψη. Ειδικότερα, στο αρ. 55 Ν. 2776/1999, ως ισχύει, δεν θεσπίζονται προσαυξήσεις συντρεχουσών ποινών, αλλά μόνο ένα ελάχιστο όριο έκτισης της ποινής ισόβιας κάθειρξης, το οποίο ήδη με την τροποποίηση με το αρ. 1 Ν. 4760/2020 ανήλθε σε δέκα έτη, τα οποία ελάχιστο χρονικό διάστημα (οκτώ ή δέκα ετών) θεωρήθηκε από το νομοθέτη ικανό ως τυπική προϋπόθεση για την αξιολόγηση της συνδρομής των ουσιαστικών προϋποθέσεων για τη χορήγηση της άδειας, ήτοι την εκτίμηση της προσωπικότητας και της εν γένει τρέχουσας διαγωγής του κρατουμένου, με σκοπό να στοιχειοθετηθεί η πρόβλεψη για καλή χρήση της άδειας του ισοβίτη. Αναφορικά ωστόσο με το υπό κρίση ζήτημα του ελάχιστου χρόνου πραγματικής έκτισης των περισσότερων ποινών ισόβιας κάθειρξης, αποτελεί πασίδηλο νομικό σφάλμα και ανεπίτρεπτη, εφαρμογή διαχρονικού δικαίου η αναζήτηση του ευμενέστερου νόμου που καθορίζει τον απαιτούμενο πραγματικό χρόνο έκτισης των περισσότερων ποινών ισόβιας κάθειρξης με τη σύγκριση μεταξύ κρατούσας νομολογιακής θέσης, που διαμορφώθηκε επί τη βάση του νομοθετικού κενού του προϊσχύσαντος Ποινικού Κώδικα, και ισχύουσας ρητής νομοθετικής διάταξης, καθώς σύμφωνα με γενικά παραδεδεγμένο ερμηνευτικό κανόνα κατά την εφαρμογή του διαχρονικού δικαίου πρέπει να αναζητείται η ευμενέστερη για τον κατηγορούμενο νομοθετική διάταξη, υπό την απαραίτητη προϋπόθεση ότι υφίστατο σχετική ρητή νομοθετική διάταξη, ενώ είναι ανεπίτρεπτο να χρησιμοποιούνται ως μονάδες σύγκρισης αφενός η ευνοϊκή για τον κατάδικο νομολογιακή προσέγγιση που επικράτησε κατά το προϊσχύσαν δίκαιο λόγω του νομοθετικού κενού και αφετέρου η (μη ευνοϊκή για τον κατηγορούμενο) ρητή νομοθετική ρύθμιση του ισχύοντος Ποινικού Κώδικα, που αποτυπώνει de lege lata τη βούληση του νομοθέτη. Δεν νοείται επίκληση του διαχρονικού δικαίου και αναζήτηση της ευμενέστερης για τον κατηγορούμενο - κατάδικο διάταξης νόμου κατά τη σύγκριση μεταξύ νομολογιακής βάσει του προϊσχύσαντος Ποινικού Κώδικα και ισχύουσας ρητής νομοθετικής ρύθμισης που ρυθμίζει το πρώτον το υπό κρίση ζήτημα της πραγματικής έκτισης των περισσότερων ποινών ισόβιας κάθειρξης, καθώς κατ' αναπόδραστη νομική και λογική αναγκαιότητα το αποτέλεσμα της ως άνω συγκριτικής θεώρησης παραβιάζει την ίδια την αρχή της νομιμότητας. Άλλωστε, από την επισκόπηση των διατάξεων του προϊσχύσαντος άρθρου 105 ΠΚ προκύπτει σαφώς ότι η νομοθετική ρύθμιση για

θεωρήθηκε

εισηγήματα

Α

Α

Α

την έκτιση τουλάχιστον δεκαεννέα ετών αφορούσε α) στη διάταξη του αρ. 105 παρ.1 περ.γ προϊσχύσαντος ΠΚ την με οποιονδήποτε τρόπο έκτιση μίας ποινής ισόβιας κάθειρξης, β) στη διάταξη του αρ. 105 παρ.2 εδ. γ προϊσχύσαντος ΠΚ («Σε κάθε περίπτωση όμως, ο κατάδικος μπορεί να απολυθεί, αν έχει εκτίσει δεκαεννέα (19) έτη») τη σωρευτική έκτιση μίας ποινής ισόβιας κάθειρξης μειωμένης στα δεκαπέντε έτη λόγω ηλικίας με προσαυξήσεις συντρεχουσών ποινών καταδίκου ηλικίας άνω των 70 ετών και γ) στη διάταξη του αρ. 105 παρ.6 εδάφιο δ' προϊσχύσαντος ΠΚ («Σε κάθε περίπτωση όμως ο κατάδικος μπορεί να απολυθεί αν έχει εκτίσει δεκαεννέα (19) έτη.»), τον ελάχιστο χρόνο πραγματικής έκτισης, ήτοι παραμονής σε σωφρονιστικό κατάστημα, χωρίς ευεργετικό υπολογισμό, κατά τη σωρευτική έκτιση μίας ποινής ισόβιας κάθειρξης με προσαυξήσεις συντρεχουσών επιβληθεισών ποινών κατά τα δύο πέμπτα, ήτοι ποινών πρόσκαιρης κάθειρξης που επιδέχονται τέτοιας προσαύξεσης, ενώ δεν υφίστατο κατ' ελάχιστο ρητή σαφής αναφορά σε τρόπο πραγματικής έκτισης πλειόνων ποινών ισόβιας κάθειρξης, οι οποίες άλλωστε ως εκ της φύσεώς τους δεν επιδέχονται καμίας μορφής υπολογισμού προσαύξεσης πραγματικής έκτισης ποινής με ποσόστωση ελαχίστου χρόνου έκτισης των συντρεχουσών ποινών. Ειδικότερα, στην προϊσχύσασα διάταξη του αρ. 105 παρ.6 εδάφια γ', δ' του ισχύσαντος μέχρι την 30-6-2019 Ποινικού Κώδικα ρυθμιζόταν μία παρέκταση του ελάχιστου χρόνου πραγματικής έκτισης της ισόβιας κάθειρξης με προσαύξηση του ελάχιστου χρόνου έκτισης της ποινής (15 έτη για ισόβια κάθειρξη) κατά τα δύο πέμπτα των λοιπών συντρεχουσών ποινών πρόσκαιρης κάθειρξης, καθώς δεν είναι δυνατόν η ως άνω προσαύξηση να αφορά πλείονες ποινές ισόβιας κάθειρξης και ως εκ τούτου πλείονες χρόνους πραγματικής έκτισης δεκαπέντε ετών για κάθε ισόβια κάθειρξη, όπως υποστηρίχθηκε. Η ως άνω θέση κρίθηκε δικαιοπολιτικά ορθή αναφορικά με τις συντρέχουσες ποινές, έτσι ώστε η προσαύξηση αυτή να μην οδηγήσει σε τόσο μακρόχρονα διαστήματα και η λόγω του εγκλεισμού ψυχική και σωματική δοκιμασία να βαρύνει οριστικά και ανεπανόρθωτα και να καθιστά δώρο άδωρο την απόλυση (Μαργαρίτη – Παρασκευόπουλου – Νούσκαλη, Ποινολογία, σελ. 675). Για το λόγο αυτό ορίστηκε το απώτατο όριο των δεκαεννέα ετών, μόνο όμως ως προς τις συντρέχουσες ποινές πρόσκαιρες καθειρήξεις, οι οποίες και μόνο (και όχι οι ισόβιες καθειρήξεις) επιδέχονται προσαύξηση των δύο πέμπτων της ποινής. Άλλωστε, από τη συγκριτική επισκόπηση του νομοθετικού πλαισίου και των εκάστοτε τροποποιήσεων του άρθρου που προβλέπει το θεσμό της υφ' όρον απόλυσης, κατά την ιστορική διαμόρφωσή του προκύπτει ότι ο ιστορικός νομοθέτης ανέκαθεν διαφοροποιούσε τον ελάχιστο πραγματικό χρόνο έκτισης ανάλογα με το είδος και το ύψος της εκτιόμενης ποινής, διαφοροποιώντας σαφώς την ισόβια κάθειρξη από τις λοιπές στερητικές της ελευθερίας ποινές και δη την πρόσκαιρη κάθειρξη, για την οποία προέβλεψε προσαύξηση επί της βάσης του ελαχίστου ορίου έκτισης της ισόβιας κάθειρξης (αρ. 105 παρ.6 εδ.γ π. ΠΚ), ρύθμιση που δεν είναι δικαιοπολιτικά ορθό να εφαρμοστεί και επί πλειόνων ισόβιων καθειρήξεων, καθώς συνιστά contra legem ερμηνεία.

Ως εκ τούτου, η επικρατούσα στη νομολογία και θεωρία άποψη ότι ο απαιτούμενος χρόνος πραγματικής έκτισης περισσότερων σωρευτικών ποινών ισόβιας κάθειρξης είναι τα δεκαεννέα (19) έτη, ερειδόμενη στο αναμφισβήτητο κενό νόμου του προϊσχύσαντος Ποινικού Κώδικα, δεν βρίσκει νόμιμο έρεισμα στο ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, όπου στον ισχύοντα Ποινικό Κώδικα υφίσταται ρητή

νομοθετική πρόβλεψη περί προαπαιτούμενης πραγματικής έκτισης είκοσι πέντε (25) ετών σε περίπτωση περισσότερων εκτιόμενων ποινών ισόβιας κάθειρξης. Εξάλλου, δεν τίθεται ζήτημα εφαρμογής της διάταξης που επιβάλλει την ευμενέστερη μεταχείριση του καταδίκου υπό το πρίσμα του άρθρου 2 ΠΚ, η οποία εν προκειμένω συμπλέει με τη μεταβατική διάταξη του άρθρου 465 εδ.α ΠΚ, καθώς το προϊσχύσαν δίκαιο δεν περιελάμβανε ρητή σχετική νομοθετική διάταξη που να διεκδικεί εφαρμογή ως ευμενέστερη και να ρυθμίζει τον ελάχιστο χρόνο πραγματικής έκτισης περισσότερων εκτιόμενων ποινών ισόβιας κάθειρξης, δεδομένου ότι υπό το προγενέστερο νομοθετικό καθεστώς ως ευμενέστερη υφίστατο μόνο επικρατούσα νομολογιακή πρακτική και όχι ρητή νομοθετική διάταξη. Για την ταυτότητα του νομικού λόγου, δεν τυγχάνει εφαρμοστέα και η μεταβατική διάταξη του άρθρου 465 ΠΚ, που επιτρέπει την εφαρμογή των ευμενέστερων διατάξεων του προϊσχύσαντος ΠΚ για την απόλυση υπό όρο, καθώς στην περίπτωση αίτησης υφ' όρον απόλυσης πολυισοβίτη που εκτίει περισσότερες ποινές ισόβιας κάθειρξης για πράξεις που τελέστηκαν μέχρι τη θέση σε ισχύ του νέου Ποινικού Κώδικα, όσον αφορά την τυπική προϋπόθεση της υφ' όρον απόλυσης που αφορά τον απαιτούμενο ελάχιστο χρόνο πραγματικής έκτισης ποινών ισόβιας κάθειρξης, η προϊσχύσασα διάταξη του άρθρου 105 ΠΚ και εν γένει ο προγενέστερος Ποινικός Κώδικας δεν περιείχε σχετική νομοθετική πρόβλεψη. Η ως άνω νομική θέση δεν έρχεται σε αντίθεση με την παραδοχή ότι «η αρχή της *lex mitior* (ηπιότερου νόμου) στον νέο ΠΚ έχει προσλάβει την ακόλουθη μορφή στο άρθρο 2 παρ. 1 νέου ΠΚ : «Αν από την τέλεση της πράξης ως την αμετάκλητη εκδίκασή της ίσχυσαν περισσότερες διατάξεις νόμων, εφαρμόζεται αυτή που στη συγκεκριμένη περίπτωση οδηγεί στην ευμενέστερη μεταχείριση του κατηγορουμένου». Μονάδα σύγκρισης δεν είναι πλέον ο νόμος στο σύνολό του, αλλά καθεμία επιμέρους διάταξη, η οποία μπορεί να είναι επικεκτενέστερη ή μη σε σύγκριση με την ομολογή της (βλ. Γ. Ναζίρη, Ζητήματα διαχρονικού δικαίου που απορρέουν από την εφαρμογή του νέου Ποινικού Κώδικα, ΠοινΔικ 2020, σελ.8 επ.,10). Έτσι, είναι δυνατή η εφαρμογή σε συγκεκριμένη περίπτωση διατάξεων διαφορετικών νόμων, η «σύμμειξη» νόμων (βλ. Αιτιολογική Έκθεση σχ.ΠΚ υπό το άρθρο 2 και Ελ. Συμεωνίδου-Καστανίδου, Η μεταβατική διάταξη του άρθρου 465 ΠΚ, ΠοινΔικ.2008,σελ.937)», όπως η ως άνω θέση αποτυπώνεται στην πρόσφατη υπ' αριθμ. 6/2020 Γνωμ ΕισΑΠ (α' δημοσ. Τ.Ν.Π. Νόμος), αλλά και στην υπ' αριθμ. 9/2020 Γνωμ ΕισΑΠ (α' δημοσ. Τ.Ν.Π. Νόμος). Κι αυτό γιατί και η ως άνω ορθή ερμηνευτική προσέγγιση αναγνωρίζει ότι επιτρέπεται και επιβάλλεται η σύμμειξη συγκεκριμένων ρητών νομοθετικών διατάξεων, αποκλείοντας κατ' αναγκασία νομική και λογική ακολουθία από τη συνδυαστική εφαρμογή για την ευμενέστερη μεταχείριση του καταδίκου τη νομολογιακή πρακτική. Η ρητή και σαφής επιλογή του νομοθέτη του νέου άρθρου 2 του ισχύοντος ΠΚ αξιώνει αυτόν το συνδυασμό ευμενέστερων διατάξεων, εφόσον βεβαίως υφίσταται στο προϊσχύσαν δίκαιο σχετική ρητή νομοθετική διάταξη για το ερευνώμενο συγκεκριμένο ζήτημα έκτισης της ποινής και συνδρομής της τυπικής προϋπόθεσης απόλυσης του πολυισοβίτη κρατούμενου. Άλλωστε, για την *in concreto* διακρίβωση της συνδρομής των προϋποθέσεων εφαρμογής του άρθρου 2 ΠΚ υπό το πρίσμα του άρθρου 465 ΠΚ αναζητείται η συγκεκριμένη νομική διάταξη που οδηγεί ευθέως και αναπόδραστα, και όχι *in abstracto* και σχηματικά, στο ευνοϊκότερο αποτέλεσμα για τον κατηγορούμενο (Γ.-Αλ. Μαγκάκη σε Συστηματική ερμηνεία του Ποινικού Κώδικα,

θεωρήθηκε
Η Εισηγητική

Α

αρ. 1-133, εκδ. 2005, σελ. 42επ.). Η ως άνω παραδοχή είναι απολύτως σύμφωνη με τις συνταγματικές αρχές της νομιμότητας, της αναλογικότητας και της ισονομίας κατά την επιμέτρηση και έκτιση της ποινής, καθώς δεν είναι νοητό σε ένα ευνοούμενο κράτος δικαίου με την επίκληση μιας νομικής κατασκευής να εξισώνεται ο απαιτούμενος πραγματικός χρόνος έκτισης μίας ποινής ισόβιου κάθειρξης με τον απαιτούμενο πραγματικό χρόνο έκτισης περισσότερων ποινών ισόβιας κάθειρξης, παραγνωρίζοντας τη ρητή σαφή νομοθετική πρόβλεψη του νέου ΠΚ. Η υιοθέτηση μιας τέτοιας δικαιοπολιτικά απαράδεκτης άποψης αντίκειται στους σκοπούς της γενικής και ειδικής πρόληψης του εγκλήματος, που διέπουν διαχρονικά το δίκαιο εκτέλεσης των ποινών, όπου καθιερώνεται η διαβάθμιση των απαιτούμενων χρονικών ορίων και πλαισίων πραγματικής και ευεργετικής έκτισης των ποινών ανάλογα με το είδος και το ύψος της επιβληθείσας ποινής, στα πλαίσια της εγκληματοπροληπτικής προστατευτικής για τα έννομα αγαθά λειτουργίας του ποινικού δικαίου, ενώ αναιρεί και το διατακτικό της εκτελούμενης καταδικαστικής απόφασης, που επέβαλε προς έκτιση περισσότερες της μίας ποινές ισόβιου κάθειρξης. Άλλωστε, οι ποινές ισόβιου κάθειρξης ως εκ της φύσεώς τους εκτίονται αυτούσιες, είναι αυτοτελείς και αυθύπαρκτες και δεν συγχωνεύονται σε περίπτωση επιβολής περισσότερων ποινών ισόβιου κάθειρξης, δεδομένου ότι δεν νοείται εκτιτέα ποινή ισόβιας κάθειρξης, σε αντίθεση με τον καθορισμό εκτιτέας ποινής πρόσκαιρης κάθειρξης. Μάλιστα, όπως υποστηρίχθηκε στη θεωρία, το ελάχιστο όριο πραγματικής έκτισης της μίας ποινής ισόβιου κάθειρξης, όπως ορίζεται κάθε φορά στο νόμο (ήδη 16 έτη στο νέο ΠΚ, 15 έτη ή 20 έτη κατά το προϊσχύσαν δίκαιο) αποτελεί το λειτουργικό ισοδύναμο του αντίστοιχου ποσοστού (ισχύον ποσοστό 1/3, στο προϊσχύσαν δίκαιο 2/3) της πιθανής διάρκειας των ισόβιων (N. Παρασκευόπουλου, Ποινολογία, γ' έκδ., σελ. 90, 91). Επομένως, το νοητό λειτουργικό αριθμητικό ισοδύναμο της πλήρους διάρκειας της μίας ποινής ισόβιας κάθειρξης δεν μπορεί να ταυτίζεται με το λειτουργικό αριθμητικό ισοδύναμο περισσότερων ποινών ισόβιας κάθειρξης, καθώς μια τέτοια παραδοχή καταλύει και καθιστά άνευ αντικειμένου την επιβολή από το δικαστήριο πλειόνων ποινών ισόβιου κάθειρξης. Αδιαμφισβήτητη απόδειξη της ως άνω θέσης αποτελεί η ρητή, πλέον, στη διάταξη του άρθρου 105 Β παρ. 6 τελευταίο εδάφιο του νέου Ποινικού Κώδικα πρόβλεψη, σύμφωνα με την οποία «ο καταδικασθείς μπορεί να απολυθεί αν έχει παραμείνει στο κατάστημα είκοσι έτη και αν εκτίει περισσότερες ποινές ισόβιας κάθειρξης, αν έχει παραμείνει είκοσι πέντε έτη». Ως εκ τούτου, θεσπίστηκε πλέον ρητή νομοθετική διαφοροποίηση κατά έξι (6) έτη πραγματικής έκτισης της ποινής μεταξύ της πραγματικής έκτισης μίας (1) ισόβιας κάθειρξης με συντρέχουσες ποινές πρόσκαιρης κάθειρξης και περισσότερων ποινών ισόβιας κάθειρξης. Σημειωτέον ότι η ως άνω νέα νομοθετική επιλογή, που αποτέλεσε το νομικό επιστέγασμα της αυτονόητης και δικαιοπολιτικά ορθής και επιβεβλημένης διαφοροποίησης ανόμοιων περιπτώσεων, εντάσσεται στο πλαίσιο «αποκάθαρσης του θεσμού της υπό όρους απόλυσης από επιμέρους αποσπασματικές τροποποιήσεις που είχαν υιοθετηθεί με μοναδικό κριτήριο την μείωση του πραγματικού χρόνου έκτισης των ποινών στις φυλακές», όπως αποτυπώνεται στην Αιτιολογική Έκθεση του νέου Ποινικού Κώδικα στο κεφάλαιο για την απόλυση καταδίκου υπό όρο.

Στην προκειμένη περίπτωση, η κρινόμενη με αριθμ. πρωτ. 13.632/16-8-2021 αίτηση του καταδίκου Δημητρίου ΚΟΥΦΟΝΤΙΝΑ του Κωνσταντίνου, κρατούμενου

του Καταστήματος Κράτησης Δομοκού, υποβλήθηκε με το ταυτόριθμο έγγραφο - αίτηση του Προϊσταμένου Διεύθυνσης του Καταστήματος Κράτησης Δομοκού, μετά των συνημμένων εγγράφων, καθώς και των εγγράφων που υπεβλήθησαν συμπληρωματικά με το υπ' αριθμ. 16.295/28-9-2021 έγγραφο του Προϊσταμένου Διεύθυνσης του Κ.Κ. Δομοκού, όπου ο ανωτέρω κατάδικος κρατείται, συνεπώς αρμοδίως και παραδεκτώς εισάγεται ενώπιον του Συμβουλίου Σας και πρέπει περαιτέρω να εξετασθεί ως προς τη νομική βασιμότητά της.

Από τα συνημμένα στην αίτηση έγγραφα προκύπτει ότι ο κατάδικος Δημήτριος ΚΟΥΦΟΝΤΙΝΑΣ του Κωνσταντίνου και της Βαίας, που γεννήθηκε το έτος 1958 στην Τερπνή Βισαλτίας Σερρών, κρατείται από την 5-9-2002, έναρξη προσωρινής κράτησής του δυνάμει του υπ' αριθμ. 5/02 εντάλματος προσωρινής κράτησης του Ειδικού Εφέτη - Ανακριτή Αθηνών, σε εκτέλεση της υπ' αριθμ. Β ΜΕΚ 62/27-1-2021 συγχωνευτικής απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Κακουρημάτων Αθηνών, με την οποία του επιβλήθηκε συνολική ποινή κάθειρξης έντεκα (11) φορές ισόβια και είκοσι ένα (21) έτη - εκτιτέα είκοσι (20) έτη και χρηματική ποινή 12.500 ευρώ. Ειδικότερα, με την ως άνω συγχωνευτική απόφαση συγχωνεύτηκαν α) η υπ' αριθμ. 2543/2005 και 1149-1265-1299-1301/14-5-2007 Α ΠΕ απόφαση του Α' Πενταμελούς Εφετείου Κακουρημάτων Αθηνών, όπως η συνολική εκτιτέα ποινή επανακαθορίστηκε σε έντεκα (11) φορές ισόβια κάθειρξη και εκτιτέα πρόσκαιρη κάθειρξη είκοσι (20) ετών με την υπ' αριθμ. 12/21-1-2021 διάταξη του Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών, με την οποία απόφαση του Α' Πενταμελούς Εφετείου Κακουρημάτων Αθηνών καταδικάστηκε σε συνολική ποινή έντεκα (11) φορές ισόβια κάθειρξη και εκτιτέα πρόσκαιρη κάθειρξη είκοσι πέντε (25) ετών και συνολική χρηματική ποινή 12.500 ευρώ για τα εγκλήματα της ένταξης ως μέλος εγκληματικής οργάνωσης, της ανθρωποκτονίας με πρόθεση κατά συρροή, της ανθρωποκτονίας από κοινού κατά συρροή, της απόπειρας ανθρωποκτονίας κατά συρροή, της απλής συνέργειας σε ανθρωποκτονία κατά συρροή, της απλής συνέργειας σε απόπειρα ανθρωποκτονίας κατά συρροή, της άμεσης συνέργειας σε ανθρωποκτονία, της άμεσης συνέργειας σε απόπειρα ανθρωποκτονίας, της έκρηξης από κοινού και κατά μόνος, της απλής συνέργειας σε έκρηξη κατά συρροή, της απλής συνέργειας απόπειρας έκρηξης, της προμήθειας, κατοχής εκρηκτικών υλών και εκρηκτικών βομβών, της διακεκριμένης οπλοκατοχής, της παράνομης οπλοφορίας κατά συρροή και οπλοχρησίας, της απόπειρας διακεκριμένης κλοπής, της ληστείας από κοινού κατά συρροή, της απλής συνέργειας σε ληστεία κατά συρροή, της απλής συνέργειας σε επικίνδυνη σωματική βλάβη και β) η υπ' αριθμ. 2313/2004 απόφαση του Πενταμελούς Στρατοδικείου Αθηνών, με την οποία καταδικάστηκε σε ποινή φυλάκισης δύο (2) ετών για το αδίκημα της ανυποταξίας σε ειρηνική περίοδο.

Σύμφωνα με τον από 16-8-2021 πίνακα υπολογισμού ποινής, από την έναρξη έκτισης της ποινής την 5-9-2002 μέχρι την ημερομηνία σύνταξης του πίνακα υπολογισμού ποινής, έχει εκτίσει με πραγματική έκτιση ποινή κάθειρξης δεκαοκτώ (18) ετών, ένδεκα (11) μηνών και ένδεκα (11) ημερών με πραγματική παραμονή στο εν λόγω σωφρονιστικό κατάστημα και ως εκ τούτου την 5-9-2021 συμπλήρωσε δεκαεννέα (19) έτη πραγματικής έκτισης της ποινής του. Εξάλλου, έως την 16-8-2021 έχει πραγματοποιήσει 2.904 ημερομίσθια, που υπολογίζονται ευεργετικά σε έκτιση ποινής επτά (7) ετών, ένδεκα (11) μηνών και δεκαεννέα (19) ημερών και ως

Θεωρήσαντες
Η Εισαγγελέας

Α

εκ τούτου ήδη συμπλήρωσε είκοσι πέντε (25) έτη με ευεργετικό υπολογισμό έκτισης της ποινής. Το υπόλοιπο της ποινής του είναι ισόβια κάθειρξη.

Κατόπιν των ανωτέρω, σύμφωνα με τα προεκτεθέντα στη μείζονα σκέψη της παρούσας, στην προκειμένη περίπτωση ο αιτών κρατούμενος, καταδικασθείς σε έντεκα (11) φορές ισόβια κάθειρξη και εκτιτέα πρόσκαιρη κάθειρξη είκοσι (20) ετών, την 5-9-2021 συμπλήρωσε δεκαεννέα (19) έτη πραγματικής έκτισης της στερητικής της ελευθερίας ποινής του, ωστόσο δεν έχει παραμείνει στο σωφρονιστικό κατάστημα κράτησης και δεν έχει εκτίσει πραγματικά (και όχι με ευεργετικό υπολογισμό) είκοσι πέντε (25) έτη της επιβληθείσας ποινής του. Ως εκ τούτου, δεν συμπληρώθηκε για τη χορήγηση της αιτούμενης απόλυσης ο υποχρεωτικά απαιτούμενος από τη διάταξη του άρθρου 105 Β παρ.6 τελευταίο εδάφιο του ισχύοντος Ποινικού Κώδικα χρόνος πραγματικής έκτισης των περισσότερων (ένδεκα) ποινών ισόβιας κάθειρξης, των είκοσι πέντε (25) ετών και για το λόγο αυτό δεν πληρούνται η τυπική προϋπόθεση της πραγματικής έκτισης είκοσι πέντε (25) ετών, καθώς ο αιτών κρατούμενος εκτίει ένδεκα (11) ποινές ισόβιας κάθειρξης, ήτοι περισσότερες της μίας ποινές ισόβιας κάθειρξης. Κατόπιν των ανωτέρω, εν προκειμένω δεν συντρέχει η προαναφερθείσα απαιτούμενη τυπική προϋπόθεση για τη χορήγηση στον αιτούντα του ευεργετήματος της απόλυσης υπό όρο και η υπό κρίση αίτηση απόλυσης πρέπει να απορριφθεί ως νόμω αβάσιμη κατ' αρ. 105 Β παρ.6 τελευταίο εδάφιο του ισχύοντος Ποινικού Κώδικα.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΠΡΟΤΕΙΝΩ

Να απορριφθεί ως νόμω αβάσιμη η με αριθμό πρωτοκόλλου 13.632/16-8-2021 αίτηση του καταδίκου Δημητρίου ΚΟΥΦΟΝΤΙΝΑ του Κωνσταντίνου και της Βαΐας, κρατούμενου του Καταστήματος Κράτησης Δομοκού δυνάμει της υπ' αριθμ. Β ΜΕΚ 62/27-1-2021 συγχωνευτικής απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Κακουργημάτων Αθηνών, με αίτημα την υφ' όρον απόλυσή του.

Λαμία, 29-9-2021

Η Εισαγγελέας

Αγορή Παπακώστα

Εισαγγελέας Πρωτοδικών

ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Αρμοδίως και παραδεκτως εισάγεται, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 30 παρ. 2 και 4 και 138 παρ. 1 εδ. α', β' και 2 του νέου ΚΠΔ, με την ανωτέρω εισαγγελική πρόταση, της οποίας έλαβε γνώση εμπροθέσμως ο αιτών, η από 16-8-2021 αίτηση του ανωτέρω κρατούμενου Δημητρίου Κουφοντίνα του Κωνσταντίνου στο κατάστημα κράτησης Δομοκού, για απόλυση υπό τον όρο της ανάκλησης, που διαβιβάσθηκε με το υπ' αριθμό πρωτ. 13632/16-8-2021 έγγραφο του

Προϊσταμένου της Διεύθυνσης του Καταστήματος Κράτησης Δομοκού, στην Εισαγγελέα Πρωτοδικών Λαμίας. Ο παραπάνω κρατούμενος κλητεύθηκε νομίμως κατά το άρθρο 110 παρ.1 ΠΚ (σχετ το από 29-10-2021 αποδεικτικό επίδοσης του υπαλλήλου του Κ.Κ. Δομοκού, [REDACTED], σε συνδυασμό με την από 16.08.2021 δήλωση του αιτούντος-κρατούμενου με την οποία παραιτείται από την προθεσμία κλήτευσης (άρθρα 110 παρ.1 ΠΚ και 169 παρ.2 ΚΠΔ), για την αυτοπρόσωπη εμφάνισή του στο παρόν Συμβούλιο με φυσική παρουσία ή μέσω τεχνολογικών μέσων. Επομένως, πρέπει η κρινόμενη αίτηση να ερευνηθεί περαιτέρω ως προς τη νομική της βασιμότητα.

θεωρήθηκε
Η Εισαγγελέα

*

Σύμφωνα με τη μεταβατική διάταξη του άρθρου 465 του ισχύοντος από 1^η-7-2019 ΠΚ, οι διατάξεις του προϊσχύσαντος Ποινικού Κώδικα για τη μετατροπή της ποινής σε χρηματική ποινή, την αναστολή εκτέλεσης της ποινής και την απόλυση υπό όρο εφαρμόζονται για πράξεις που τελέστηκαν μέχρι τη θέση σε ισχύ του παρόντος. Προσέτι, κατά τη διάταξη του άρθρου 2§1 του νέου ΠΚ, του κυρωθέντος με το Ν. 4619/2019 και ισχύοντος, κατά το άρθρο 460 του ίδιου Κώδικα, από την 1-7-2019, η οποία αναφέρεται στους ουσιαστικούς ποινικούς νόμους και όχι στους δικονομικούς, καθόσον οι δικονομικοί νόμοι έχουν αναδρομική ισχύ και ρυθμίζουν τις εκκρεμείς δίκες κατά το ατέλεστο, κατά το χρόνο της έκδοσής τους, μέρος αυτών, εκτός αν ορίζουν διαφορετικά (ΟΛΑΠ 1/2014), και με την οποία καθιερώνεται η αρχή της αναδρομικότητας του επεικέστερου ουσιαστικού ποινικού νόμου, που ίσχυσε από την τέλεση της πράξης μέχρι το χρόνο της αμετάκλητης εκδίκασης της υπόθεσης, επεικέστερος νόμος θεωρείται εκείνος που περιέχει τις ευμενέστερες για τον κατηγορούμενο διατάξεις, δηλαδή, εκείνος, ο οποίος με την εφαρμογή του, με βάση τις προβλεπόμενες στη συγκεκριμένη περίπτωση προϋποθέσεις, επιφέρει την ευνοϊκότερη για τον κατηγορούμενο ποινική μεταχείριση. Επίσης, επεικέστερος είναι ο νόμος, ο οποίος δεν περιλαμβάνει την επιβαρυντική περίπτωση, υπό την οποία ασκήθηκε η ποινική δίωξη (ΟΛΑΠ 1/2020). Από την ως άνω διάταξη προκύπτει, ότι τροποποιείται ουσιαστικά η καθιερωθείσα και περιγραφόμενη στο ίδιο άρθρο του προηγούμενου Ποινικού Κώδικα

αρχή της αναδρομικής ισχύος του επιεικέστερου νόμου, έτσι ώστε να είναι σαφές, μετά τη γενόμενη σύγκριση των περισσότερων σχετικών διατάξεων, ότι εφαρμόζεται πάντα η επιεικέστερη διάταξη και όχι ο νόμος ως ενιαίο "όλον" (βλ Αιτιολογική Έκθεση στο σκ. νόμου Κύρωση του ΠΚ) και ότι προδήλως ευμενέστερος για τον κατηγορούμενο είναι ο μεταγενέστερος της τέλεσης της πράξης νόμος, όταν καθιστά την πράξη ανέγκλητη (ΑΠ 1820/2019, ΑΠ 1519/2019). Η γενική αρχή της αναδρομικής ισχύος του ηπιότερου νόμου αποτυπώνεται στις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 2 του Π Κ, καθεμία από τις οποίες αντιστοιχεί σε διαφορετικά χρονικά διαστήματα της ποινικής διαδικασίας. Η πρώτη παράγραφος αναφέρεται στο χρονικό διάστημα το οποίο αρχίζει από την τέλεση της πράξης και εξικνείται μέχρι την έκδοση της αμετάκλητης δικαστικής απόφασης και κατά το οποίο εφαρμόζεται η ευμενέστερη για τον κατηγορούμενο διάταξη. Η δεύτερη παράγραφος, κατά τη σχετική πρόβλεψη, αναφέρεται στο ενδιάμεσο χρονικό διάστημα ανάμεσα στην αμετάκλητη καταδίκη και μέχρι την ολοσχερή απότιση της ποινής, κατά το οποίο εφαρμόζεται ο μεταγενέστερος νόμος που χαρακτηρίζει την πράξη όχι αξιόποινη (ανέγκλητη). Τούτο δε διότι, όπως είναι φανερό, η συνέχιση έκτισης ποινής για μια πράξη που πλέον μπορεί να τελείται ατιμώρητα, οδηγεί σε άτοπα, άδικα, ανεπιεική και αντισυνταγματικά αποτελέσματα, επειδή προσκρούει στην απαγόρευση του υπερμέτρου, όντας άσκοπη ποινή, αφού δεν εξυπηρετεί καμία πρόληψη. Τούτων παρέπεται ότι η αρχή της αναδρομικής εφαρμογής του επιεικέστερου ουσιαστικού ποινικού νόμου εφαρμόζεται και κατά το στάδιο της εκτέλεσης της ποινής και επομένως αν επέλθει νομοθετική μεταβολή μετά το αμετάκλητο της καταδικαστικής απόφασης, οι νέες ρυθμίσεις καταλαμβάνουν και εκείνους που καταδικάστηκαν αμετακλήτως, στο μέτρο που είναι ευνοϊκότερες γι' αυτούς υπό τον όρο ότι δεν οδηγούν σε επανεκδίκαση της υπόθεσης που έχει ήδη αμετάκλητα κριθεί. Εξάλλου, η φάση της εκτέλεσης της ποινής αποτελεί τμήμα της ποινικής δίκης, η οποία κατά την κρατούσα στην επιστήμη άποψη δεν περατώνεται με την έκδοση της καταδικαστικής απόφασης, αφού η έννομη σχέση, που είναι αντικείμενο της δίκης, επιζει και μετά

την απόφαση, όπως αυτό αποδεικνύεται και από το γεγονός ότι ο νόμος αναθέτει στη δικαστική εξουσία την επίλυση των περισσότερων προβλημάτων που ανακύπτουν κατά την εκτέλεση. Συνεπώς η ως άνω διάταξη του άρθρου 2 παρ. 1 του ΠΚ, έχει ανάλογη εφαρμογή και στην περίπτωση που ο νεότερος επιεικέστερος νόμος ίσχυσε μετά την αμετάκλητη εκδίκαση της υπόθεσης, πριν όμως από την εκτέλεση της επιβληθείσας ποινής (ΑΠ 1729/2019) ενόψει του ότι, κατά τα προεκτεθέντα, η φάση της εκτέλεσης αποτελεί τμήμα της έννομης σχέσης που δημιουργείται μεταξύ δράστη και πολιτείας και αρχίζει από την τελέση της πράξης, λήγει δε με την εκτέλεση της ποινής που επιβλήθηκε αμετάκλητα (ΑΠ 928/2020). Εξάλλου, η απόλυση υπό όρο αποτελεί έναν από τους προοδευτικούς μηχανισμούς του ουσιαστικού ποινικού δικαίου εντασσόμενος στον ανθρωποκεντρικό του χαρακτήρα, που αποσκοπεί τόσο στην κοινωνική επανένταξη του κρατούμενου όσο και στην ειδική πρόληψη του ποινικού δικαίου. Για το λόγο αυτό, όποιος απολύεται από κατάσταση κράτησης υπό όρο δεν απαλλάσσεται από την ποινή, αλλά εξακολουθεί να τελεί σε καθεστώς έκτισης ποινής, η οποία γίνεται εφεξής με άλλο τρόπο. Ο ουσιαστικός χαρακτήρας του εν λόγω μηχανισμού έχει ως συνέπεια ότι ενεργοποιούνται οι ισχύουσες στο άρθρο 2 ΠΚ αρχές της αναδρομικής εφαρμογής του ηπιότερου και της απαγόρευσης της αναδρομικής εφαρμογής του αυστηρότερου ποινικού νόμου. Ακριβώς γι' αυτό η ποινή του υφ' όρον απολυθέντος μπορεί να συγχωνευθεί με άλλες ποινές, με τις οποίες συνάντάται προς εκτέλεση κατά τη διάρκεια του δοκιμαστικού σταδίου, επιβληθείσες βεβαίως μόνο για πράξεις που δεν τελέστηκαν εντός του σταδίου δοκιμασίας (βλ. από 14-3-2019 Εισήγηση στην ΕΣΔΙ του Αντεισαγγελέα Εφειών Λάμπρου Τσόγκα, με θέμα Η απόλυση υπό όρο, δημ. στον ιστότοπο www.esdi.gr). Άλλωστε, έχει κριθεί νομολογιακά ότι οι καταδικασμένοι αμετακλήτως επωφελούνται από τυχόν ευμενέστερες διατάξεις, ακόμη κι αν αυτές θεσπίζονται μετά το αμετάκλητο, αρκεί αυτές να αφορούν τον τρόπο έκτισης των επιβληθεισών ποινών και όχι μεταβολές της αμετακλήτως καθορισθείσας ποινής (ΟΛΑΠ 4/2021). Περαιτέρω, τόσο υπό το προϊσχύσαν καθεστώς όσο και υπό το ισχύον, ο νομοθέτης έθετε για την

θεωρήθηκε
Η. Εισηγήτρια

*

απόλυση υπό όρο τόσο τυπικές προϋποθέσεις, συνιστάμενες στην έκτιση εκ μέρους του κρατουμένου ορισμένου χρόνου ποινής, όσο και μία ουσιαστική και συγκεκριμένα την προηγούμενη εκτίμηση της διαγωγής του κατάδικου κατά το χρονικό διάστημα έκτισης της ποινής του, έτσι ώστε να διασφαλίζεται ότι δεν υφίσταται κίνδυνος αυτός να προβεί στην τέλεση νέων αξιόποινων πράξεων. Σύμφωνα, δε με τη διάταξη του άρθρου 105 παρ. 1 του προϊσχύοντος ΠΚ, όπως ίσχυε μετά την τροποποίησή του με το άρθρο 6 παρ. 1 Ν 4322/2015, όσοι καταδικάστηκαν σε ποινή στερητική της ελευθερίας μπορούν να απολυθούν υπό τον όρο της ανάκλησης σύμφωνα με τις πιο κάτω διατάξεις και εφόσον έχουν εκτίσει: α) προκειμένου για φυλάκιση, τα δύο πέμπτα της ποινής τους, β) προκειμένου για πρόσκαιρη κάθειρξη, τα τρία πέμπτα της ποινής τους, γ) προκειμένου για ισόβια κάθειρξη, τουλάχιστον δεκαεννέα (19) έτη. Για τη χορήγηση της υπό όρο απόλυσης δεν απαιτείται να έχει καταστεί η καταδίκη αμετάκλητη. Εξάλλου σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 105 παρ.4 του ΠΚ, στην περίπτωση που συντρέχουν σωρευτικά περισσότερες ποινές, ο κατάδικος μπορεί να απολυθεί υπό όρο, αν έχει εκτίσει το άθροισμα των τμημάτων των ποινών που προβλέπονται στην πρώτη παράγραφο του άρθρου αυτού, ενώ σε κάθε περίπτωση μπορεί να απολυθεί υπό όρο, αν έχει εκτίσει εικοσιπέντε έτη (25) έτη ακόμη και όταν το παραπάνω άθροισμα υπερβαίνει το όριο αυτό. Περαιτέρω σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 6 του ίδιου άρθρου, όπως προστέθηκε με την περ. γ' της παρ. 5 του άρθρου 1 ν. 2408/1996 και ισχύει με τη διάταξη του άρθρου 4 ν. 3904/2010, ήδη τροποποιηθείσα με το άρθρο 6 παρ. 2 Ν 4322/2015: «Για τη χορήγηση της υφ' όρον απόλυσης, ως ποινή που εκτίθηκε θεωρείται αυτή που υπολογίστηκε ευεργετικά σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Προκειμένου για ποινές κάθειρξης δεν μπορεί να χορηγηθεί πάντως στον κατάδικο η υφ' όρον απόλυση, αν δεν έχει παραμείνει στο σωφρονιστικό κατάστημα για χρονικό διάστημα ίσο με το ένα τρίτο της ποινής που του επιβλήθηκε και, σε περίπτωση ισόβιας κάθειρξης, δεκαπέντε (15) έτη. Το χρονικό διάστημα του ενός τρίτου ή, σε περίπτωση ισόβιας κάθειρξης, των δεκαπέντε (15) ετών, προσαυξάνεται

κατά τα δύο πέμπτα των λοιπών ποινών που τυχόν έχουν επιβληθεί, στην περίπτωση που αυτές συντρέχουν σωρευτικά. Σε κάθε περίπτωση όμως ο καταδικασμένος μπορεί να απολυθεί αν έχει εκτίσει δεκαεννέα (19) έτη. Οι διατάξεις της παρούσας παράγραφου δεν εφαρμόζονται σε όσους καταδικάσθηκαν για το έγκλημα της εσχάτης προδοσίας, για τους οποίους εξακολουθεί να ισχύει το άρθρο 5 του ν. 2058/1952. Επίσης, οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε όσους καταδικάσθηκαν για το έγκλημα της παραγράφου 1 του άρθρου 299, εφόσον η πράξη τελέσθηκε κατά τη διάρκεια της κράτησής τους σε σωφρονιστικό κατάστημα. Από της ενάρξεως ισχύος του νέου ΠΚ οι τυπικές προϋποθέσεις της απόλυσης υφ' όρον, οι οποίες, όπως προαναφέρθηκε, συνίστανται στην έκτιση εκ μέρους του καταδικασθέντος ορισμένου χρόνου πραγματικής και ευεργετικής υπολογισθείσας ποινής, επαναπροσδιορίστηκαν σε σύγκριση με τις προβλεπόμενες στον προϊσχύοντα ΠΚ, ως εκτέθηκαν αναλυτικά παραπάνω. Ειδικότερα, η διάταξη του άρθρου 105B του ισχύοντος από 1^η-7-2019 ΠΚ ορίζει τα εξής: «1. Όσοι καταδικάσθηκαν σε στερητική της ελευθερίας ποινή μπορούν να απολυθούν υπό τον όρο της ανάκλησης, σύμφωνα με τις πιο κάτω διατάξεις, εφόσον έχουν εκτίσει: α) σε περίπτωση φυλάκισης, τα δύο πέμπτα αυτής, β) σε περίπτωση πρόσκαιρης κάθειρξης, τα τρία πέμπτα αυτής και γ) σε περίπτωση ισόβιας κάθειρξης τουλάχιστον είκοσι έτη. 2. Για τη χορήγηση της υπό όρο απόλυσης δεν απαιτείται να έχει καταστεί η καταδίκη αμετάκλητη. 3. Στην περίπτωση που συντρέχουν σωρευτικά περισσότερες ποινές, ο καταδικασθείς μπορεί να απολυθεί αν έχει εκτίσει το άθροισμα των τμημάτων των ποινών, που προβλέπεται στην παράγραφο 1. Σε κάθε περίπτωση ο καταδικασθείς μπορεί να απολυθεί αν έχει εκτίσει είκοσι πέντε έτη και όταν το παραπάνω άθροισμα υπερβαίνει το όριο αυτό. 4. Αν ο καταδικασθείς εργάζεται, κάθε ημέρα εργασίας υπολογίζεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της σωφρονιστικής νομοθεσίας. Κάθε ημέρα κράτησης κρατουμένων που πάσχουν από ημιπληγία ή παραπληγία, σκλήρυνση κατά πλάκας ή έχουν υποβληθεί σε επέμβαση μεταμόσχευσης καρδιάς, ήπατος, νεφρού ή μυελού των οστών ή είναι

ξεωρήθηκε
Α. Εισηγητής
✕

φορείς του συνδρόμου επίκτητης ανοσοποιητικής ανεπάρκειας ή πάσχουν από κακοήθη νεοπλασμάτα ή από νεφρική ανεπάρκεια για την οποία γίνεται τακτική αιμοκάθαρση ή από φυματίωση κατά τη διάρκεια της θεραπείας της, υπολογίζεται ευεργετικά ως δύο (2) ημέρες εκτιώμενης ποινής. Το ίδιο ισχύει και για: α) κρατούμενους με ποσοστό αναπηρίας πενήντα τοις εκατό (50%) και άνω, που δεν μπορούν να εργαστούν, εφόσον κρίνεται ότι η παραμονή τους στο κατάστημα κράτησης καθίσταται ιδιαίτερα επαχθής λόγω αδυναμίας αυτοεξυπηρέτησης, β) κρατούμενους με ποσοστό αναπηρίας εξήντα επτά τοις εκατό (67%) και άνω, γ) κρατούμενους στους οποίους απαγορεύεται ύστερα από γνωμάτευση από Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) η ανάληψη εργασίας ή απασχόλησης που μπορεί βάσιμα να προκαλέσει σοβαρή και μόνιμη βλάβη στην υγεία τους, δ) κρατούμενους οι οποίοι νοσηλεύονται σε θεραπευτικά καταστήματα ή νοσοκομεία εφόσον η νοσηλεία τους έχει διαρκέσει τουλάχιστον τέσσερις (4) μήνες, ε) κρατούμενες μητέρες για όσο διάστημα έχουν μαζί τους τα ανήλικα τέκνα τους, στ) κρατούμενους που συμμετέχουν σε θεραπευτικό πρόγραμμα ψυχικής απεξάρτησης από ναρκωτικά εγκεκριμένου, κατά το άρθρο 51 του ν. 4139/2013 οργανισμού και ζ) κρατούμενους για όσο διάστημα διαρκεί η κράτησή τους σε χώρους αστυνομικών τμημάτων ή αστυνομικών διευθύνσεων. Η διακρίβωση της αναπηρίας στις περιπτώσεις α' και β' γίνεται με τη διαδικασία της παραγράφου 2 του άρθρου 105. 5. Για τη χορήγηση της υπό όρο απόλυσης, ως ποινή που εκτίθηκε θεωρείται αυτή που υπολογίστηκε ευεργετικά είτε κατά την προηγούμενη παράγραφο είτε κατά τις ειδικές διατάξεις που προβλέπουν αντίστοιχο υπολογισμό. 6. Προκειμένου για ποινές κάθειρξης δεν μπορεί να χορηγηθεί στον καταδικασθέντα απόλυση υπό όρο, αν δεν έχει παραμείνει στο σωφρονιστικό κατάστημα για χρονικό διάστημα ίσο με τα δύο πέμπτα της ποινής που του επιβλήθηκε και, σε περίπτωση ισόβιας κάθειρξης, δεκαέξι έτη. Το χρονικό διάστημα των δύο πέμπτων ή, σε περίπτωση ισόβιας κάθειρξης, των δεκαέξι ετών, προσαυξάνεται κατά το ένα τρίτο των λοιπών ποινών που τυχόν έχουν επιβληθεί, στην περίπτωση που αυτές συντρέχουν σωρευτικά. Σε κάθε περίπτωση όμως ο

καταδικασθείς μπορεί να απολυθεί αν έχει παραμείνει στο κατάστημα είκοσι έτη και αν εκτίει περισσότερες ποινές ισόβιας κάθειρξης, αν έχει παραμείνει είκοσι πέντε έτη». Εκ της αντιπαραβολής των διατάξεων του παλαιού και του νέου Ποινικού Κώδικα αναφορικά με τη ρύθμιση της απόλυσης υπό όρο παρατηρούνται σημαντικές αλλαγές, καθόσον με τις ως άνω διατάξεις του νέου ΠΚ αφενός τίθεται ένα αυστηρότερο πλέγμα προϋποθέσεων για την χορήγηση της υφ' όρον απόλυσης σε σχέση με το προηγούμενο δίκαιο (βλ. και Αιτιολογική Έκθεση στο σχέδιο νόμου: «Κύρωση του Ποινικού Κώδικα», σελ. 26, κατά την οποία: «Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις απέχουν σημαντικά από τις ήδη υπάρχουσες στα άρθρα 105-110Α, καθώς με αυτές επιχειρείται κατά βάση η αποκάθαρση του θεσμού από επιμέρους αποσπασματικές τροποποιήσεις που είχαν υιοθετηθεί με μοναδικό κριτήριο την μείωση του πραγματικού χρόνου έκτισης των ποινών στις φυλακές»), αφετέρου ρυθμίζονται ρητώς ζητήματα που υπό το καθεστώς του προγενέστερου Ποινικού Κώδικα ήταν νομοθετικά αρρυθμιστά, με αποτέλεσμα τα θέματα αυτά να αντιμετωπίζονται μόνο νομολογιακώς. Συγκεκριμένα, δεν ρυθμιζόταν ρητώς το ζήτημα της απόλυσης υπό τον όρο της ανάκλησης σε περίπτωση που ο κρατούμενος-αιτών την απόλυση υπό όρους εξέτιε ποινές ισόβιας καθειρξεως περισσότερες από μία και σωρευτικά ποινές πρόσκαιρης καθειρξεως. Και ναι μεν στη διάταξη του άρθρου 105 του προγενέστερου ΠΚ, κατά τα προαναφερόμενα, οριζόταν ότι προκειμένου για καταδικασθέντα σε ισόβια κάθειρξη, ο κρατούμενος μπορούσε να απολυθεί εφόσον είχε εκτίσει τουλάχιστον δεκαεννέα (19) έτη, ενώ εάν είχε καταδικαστεί σε ισόβια κάθειρξη και σε πρόσκαιρη κάθειρξη, μπορούσε να απολυθεί εφόσον είχε εκτίσει δεκαπέντε (15) έτη, προσαυξανόμενα κατά τα δύο πέμπτα (2/5) των λοιπών ποινών που τυχόν είχαν επιβληθεί, στην περίπτωση που αυτές συνιρέχουν σωρευτικά και σε κάθε περίπτωση αν έχει εκτίσει δεκαεννέα (19) έτη, ωστόσο η διάταξη αυτή δεν ρύθμιζε ρητώς την περίπτωση της έκτισης πολλαπλών επιβαλλόμενων ποινών ισόβιων καθειρξεων. Νομολογιακά γινόταν δεκτό ότι στην περίπτωση αυτή ο κρατούμενος μπορούσε να απολυθεί υπό όρο εάν είχε εκτίσει πραγματικά ποινή κάθειρξης 19 ετών και ευεργετικώς

Ιεωρήθηκε
Η Εισηγητική

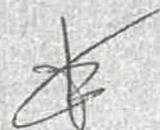
X

υπολογισθείσα 25 ετών (πρβ. ενδεικτικά Γνμδ ΕισΑΠ 5/1998 ΕΛΛΔνη 1999. 215, ΣυμβΕφΠατρ 152/2014 αδημ., ΕφΝαυπλ 86/1998 ΠοινΧρ 1998. 675, ΕφΠατρ 102/1996 Αρμ 1996. 1158, ΕφΠειρ 320/1995 ΠοινΧρ 1996. 109, ΣυμβΠλημΠατρ 137/2015 Δ/νη 2015.1568, Λ. Μαργαρίτη, Ποινολογία, ζ έκδ., σελ. 624). Όμως, από τη θέση σε ισχύ του νέου Ποινικού Κώδικα ρυθμίστηκε πλέον ρητά ότι αν ο καταδικασθείς εκτίει περισσότερες ποινές ισόβιας κάθειρξης, για να απολυθεί υπό όρο, πρέπει να πληροί την τυπική προϋπόθεση της πραγματικής έκτισης ποινής είκοσι πέντε (25) ετών, σύμφωνα με τα παραπάνω αναφερόμενα. Και ναι μεν οι καταδικασμένοι ασφαλώς και επωφελούνται από τυχόν ευμενέστερες σχετικές διατάξεις ως προς τον τρόπο έκτισης των συγκεκριμένων ποινών που τους επιβλήθηκαν (και όχι σε μεταβολές της αμετάκλητης καθορισθείσας ποινής), καθόσον ο τρόπος έκτισης των ποινών μπορεί να παρουσιάζει κατά τα εθνικά δίκαια ελαστικότητα και γενικώς να υπόκειται σε μεταβολές με σχετικές νομοθετικές ρυθμίσεις, πλην, όμως, θα πρέπει να υπάρχει συγκεκριμένη ρητή νομοθετική πρόβλεψη προκειμένου να εφαρμόσει το Δικαστήριο για την υπ' όρον απόλυση του κρατουμένου το άρθρο 2 ΠΚ, σε συνδυασμό με τη μεταβατική διάταξη του στην αρχή αναφερόμενου άρθρου 465 του ισχύοντος από 1^η-7-2019 ΠΚ (πρβ ΟΛΑΠ 4/2021 ΝΟΜΟΣ). Αντίθετη άποψη θα αντέβαινε και στην καθιερούμενη με το άρθρο 4 παρ.1 του Συντάγματος αρχή της ισότητας, που δεσμεύει και την δικαστική εξουσία, και εκλαμβάνεται με την ουσιαστική-αναλογική έννοια, επιτάσσοντας την όμοια μεταχείριση προσώπων που βρίσκονται κάτω από τις ίδιες συνθήκες και τη διαφορετική μεταχείριση προσώπων που βρίσκονται κάτω από διαφορετικές συνθήκες (ΣτΕ 1190/1987, 1504/1989), επιφυλάσσοντας με τον τρόπο αυτό (αντίθετη άποψη) ευμενέστερη μεταχείριση σε καταδικασμένους στους οποίους έχουν επιβληθεί περισσότερες ποινές ισόβιας κάθειρξης σε σχέση με αυτούς στους οποίους είχε επιβληθεί μία ποινή ισόβιας κάθειρξης, αντιμετωπίζοντας έτσι διαφορετικές καταστάσεις με όμοιο τρόπο, δίχως να υφίσταται δικαιολογητικός λόγος προς τούτο και επιπλέον δίχως να επιτελείται ο σκοπός της έκτισης της ποινής, ο οποίος συνίσταται στην

προστασία του κοινωνικού συνόλου (γενικός προληπτικός) και στο σωφρονισμό του καταδικασθέντος (ειδικός προληπτικός). Αυτό αποτελεί έναν επιπλέον λόγο για τον οποίο ο νεότερος νομοθέτης, σύμφωνα και με την συνταγματική αρχή της διάκρισης των εξουσιών, έχοντας υπόψη του αφενός τις διαφοροποιήσεις των προϋποθέσεων κατά τις σχετικές νομοθετικές προβλέψεις για την υφ' όρον απόλυση (ο χρόνος της οποίας ποικίλλει κατά το νομοθέτη και συναρτάται άμεσα από το είδος της επιβληθείσας ποινής και των τυχόν συντρεχουσών ποινών), και αφετέρου το νομοθετικό κενό ως προς την περίπτωση των περισσότερων ποινών ισόβιας κάθειρξης, συνειδητά επέλεξε να ρυθμίσει ρητά τη σχετική περίπτωση με τη σχετική σαφή διατύπωση του ως άνω αναφερόμενου άρθρου 105B παρ.6 ΠΚ. Άλλωστε και η διαπνέουσα το ποινικό δίκαιο αρχή της επιείκειας δεν μπορεί να εφαρμόζεται από τα Δικαστήρια αυθαιρέτως χωρίς νομικό έρεισμα (ΟΛΑΠ 643/1985), αλλά εντός των πλαισίων που ορίζουν οι νόμοι (πρβ ΟΛΑΠ 4/2021). Συνεπώς, δεν συντρέχουν στην συγκεκριμένη περίπτωση οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 2ΠΚ και της μεταβατικής διάταξης του άρθρου 465 ΠΚ, αφού σύμφωνα με τα εκτεθέντα παραπάνω, υφίσταται κατά το προϊσχύσαν δίκαιο νομοθετικό κενό σχετικά με το κρινόμενο ζήτημα των πολλαπλών ισοβίων καθειρξεων, και η γενική αρχή της εφαρμογής της επιεικέστερης διάταξης εφαρμόζεται μόνο αναφορικά με διατάξεις νόμων και όχι μεταξύ διάταξης νόμου και ευμενέστερης νομολογιακής αντιμετώπισης όταν υφίσταται κενό δικαίου. Συνεπώς, η (αντίθετη προς την ανωτέρω) άποψη περί εφαρμογής ευμενέστερης ποινικής διάταξης στην περίπτωση της απόλυσης υπό όρο κρατουμένων που εκτίουν πάνω από μία ποινές ισόβιας κάθειρξης, δεν είναι δυνατόν να θεμελιωθεί στην ως άνω αναφερόμενη διάταξη του άρθρου 105 του προϊσχύσαντος ΠΚ ως ευμενέστερου, ενώ εφαρμοστέα πλέον τυχάνει η διάταξη του άρθρου 105B παρ.6 του ισχύοντος Ποινικού Κώδικα, με την οποία ρυθμίζεται πλέον ρητά νομοθετικά το εν λόγω θέμα.

Στην προκειμένη περίπτωση από τα συνημμένα στο φάκελο της δικογραφίας έγγραφα, καθώς και από όσα ο αιτών-κρατούμενος εξέθεσε κατά την παράστασή του δια τεχνολογικών μέσων ενώπιον του παρόντος

Συμβουλίου κατά τη συνεδρίαση της 4^{ης}-11-2021 (βλ. πρακτικά), κατόπιν νομότυπης κλήσης του (σχι το από 29-10-2021 αποδεικτικό επίδοσης του υπαλλήλου του Κ.Κ. Δομοκού, ██████████ ██████████, σε συνδυασμό με την από 16.08.2021 δήλωση του αιτούντος-κρατουμένου με την οποία παραιτείται από την προθεσμία κλήτευσης (άρθρα 110 παρ.1 ΠΚ και 169 παρ.2 ΚΠΔ), όσα αναφέρει στο υποβληθέν την 3^η-11-2021 με αρ.πρωτ. 19061/2021 υπόμνημά του και στο από 11-11-2021 και με αρ.πρωτ. 19766/2021 συμπληρωματικό υπόμνημά του προς το παρόν Συμβούλιο, καθώς και από τα έγγραφα που υπέβαλε στο παρόν Συμβούλιο τόσο πριν την παράστασή του κατά τον ανωτέρω τρόπο σε αυτό, όσο και εντός της δεκαήμερης προθεσμίας που του χορηγήθηκε κατόπιν αιτήσεώς του προς το παρόν Συμβούλιο, προκειμένου να προσκομίσει το ως άνω συμπληρωματικό υπόμνημα μετά των συμπληρωματικά προσκομισθέντων εγγράφων, προκύπτουν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Ο αιτών-κρατούμενος, Δημήτριος ΚΟΥΦΟΝΤΙΝΑΣ, κρατείται στο Κατάστημα Κράτησης Δομοκού, δυνάμει της υπ' αριθμ. Β ΜΕΚ 62/27-1-2021 συγχωνευτικής απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Κακουργημάτων Αθηνών, με την οποία του επιβλήθηκε συνολική ποινή έντεκα (11) φορές ισόβια και είκοσι ένα (21) έτη πρόσκαιρης κάθειρξης και χρηματική ποινή 12.500 ευρώ και στην οποία συγχωνεύθηκαν οι εξής ποινές που του επιβλήθηκαν με τις κάτωθι αποφάσεις: α) συνολική ποινή έντεκα (11) φορές ισόβια κάθειρξη, πρόσκαιρη κάθειρξη είκοσι πέντε (25) ετών και συνολική χρηματική ποινή 12.500 ευρώ για τα εγκλήματα της ένταξης ως μέλος εγκληματικής οργάνωσης, της ανθρωποκτονίας με πρόθεση κατά συρροή, της ανθρωποκτονίας από κοινού κατά συρροή, της απόπειρας ανθρωποκτονίας κατά συρροή, της απλής συνέργειας σε ανθρωποκτονία κατά συρροή, της απλής συνέργειας σε απόπειρα ανθρωποκτονίας κατά συρροή, της άμεσης συνέργειας σε ανθρωποκτονία, της άμεσης συνέργειας σε απόπειρα ανθρωποκτονίας, της έκρηξης από κοινού και κατά μόνος, της απλής συνέργειας σε έκρηξη κατά συρροή, της απλής συνέργειας απόπειρας έκρηξης, της προμήθειας, κατοχής εκρηκτικών υλών και εκρηκτικών βομβών, της διακεκριμένης οπλοκατοχής, της

παράνομης οπλοφορίας κατά συρροή και οπλοκρησίας, της απόπειρας διακεκριμένης κλοπής, της ληστείας από κοινού κατά συρροή, της απλής συνέργειας σε ληστεία κατά συρροή, της απλής συνέργειας σε επικίνδυνη σωματική βλάβη, που του επιβλήθηκε με την υπ' αριθμ. 2543/2005 και 1149-1265-1299-1301/14-5-2007 απόφαση του Α' Πενταμελούς Εφετείου Κακουργημάτων Αθηνών, και β) ποινή φυλάκισης δύο (2) ετών για το αδίκημα της αυυποταξίας σε ειρηνική περίοδο, που του επιβλήθηκε με την υπ' αριθμ. 2313/2004 απόφαση του Πενταμελούς Στρατοδικείου Αθηνών. Από τον από 26-10-2021 επικαιροποιημένο πίνακα υπολογισμού ποινής του εν λόγω κρατούμενου του Καταστήματος Κράτησης Δομοκού, ο οποίος ζητήθηκε από το παρόν Συμβούλιο, μετά την υποβολή σε αυτό της ως άνω εισαγγελικής προτάσεως, προκύπτει ότι η έκτιση της ποινής του άρχισε στις 5-9-2002, σε εκτέλεση του με αριθμό 5/2002 εντάλματος προσωρινής κράτησης του Ειδικού Εφέτη-Ανακριτή του Εφετείου Αθηνών. Κατά το χρόνο σύνταξης του πίνακα (26-10-2021) είχε εκτίσει πραγματικά ποινή δεκαεννέα (19) ετών, ενός (1) μήνα και είκοσι μία (21) ημερών, ενώ επιπλέον είχε πραγματοποιήσει και 2.904 ημερομίσθια τα οποία αντιστοιχούν σε ποινή (ευεργετικά υπολογισθείσα) επτά (7) ετών, έντεκα (11) μηνών και δεκαεννέα (19) ημερών. Επίσης, από τον ως αν πίνακα προκύπτει ότι ο αιτών-κρατούμενος συμπλήρωσε δεκαεννέα (19) έτη πραγματικής έκτισης ποινής στις 5-9-2021, ενώ κατά την αυτή ημεροχρονολογία είχε εκτίσει ευεργετικά υπολογισθείσα ποινή άνω των είκοσι πέντε (25) ετών. Ωστόσο το χρονικό διάστημα της έκτισης εκ μέρους του αιτούντος ποινής 25 ετών ευεργετικά υπολογισθέντων και 19 ετών πραγματικής έκτισης, δεν αρκούν για τη παραδοχή της τυπικής προϋπόθεσης της υπό τον όρο της ανάκλησης απόλυσης του κατά το άρθρο 105Bπαρ.6 του ΠΚ, κατά τα αναλυτικώς αναφερόμενα παραπάνω στη νομική σκέψη του παρόντος, καθώς ο αιτών καταδικάστηκε αμετακλήτως σε 11 φορές ισόβια κάθειρξη και πρόσκαιρη κάθειρξη 21 ετών, με αποτέλεσμα ως τυπική προϋπόθεση για την απόλυση υπό τον όρο της ανάκλησης να απαιτείται η πραγματική έκτιση ποινής είκοσι πέντε (25) ετών, η οποία συμπληρώνεται στις 5-9-2027. Για τους λόγους

Η Εισαγγελέως
Α

αυτούς και για όσους επιπλέον εκτίθενται και στην προπαρατιθέμενη εισαγγελική πρόταση, στην οποία και το παρόν Συμβούλιο αναφέρεται εξ ολοκλήρου προς αποφυγή άσκοπων επαναλήψεων, καθιστώντας την συμπληρωματικά αναπόσπαστο μέρος του αιτιολογικού του παρόντος βουλεύματος, μη συνιρέχουσας της τυπικής προϋπόθεσης της απόλυσης υπό τον όρο της ανάκλησης, η από 16-8-2021 αίτηση του κρατουμένου στο Κ.Κ. Δομοκού, πρέπει να απορριφθεί ως νόμω αβάσιμη.

Θεωρήθηκε
... Η Εισηγήτρια

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΙ την από 16-8-2021 αίτηση για την υπό τον όρο της ανάκλησης απόλυση του κρατουμένου Δημητρίου ΚΟΥΦΟΝΤΙΝΑ του Κωνσταντίνου, η οποία διαβιβάστηκε στην Εισαγγελία Πρωτοδικών Λαμίας με το με αρ.πρωτ. 13.632/16-8-2021 έγγραφο της Διεύθυνσης του Καταστήματος Κράτησης Δομοκού, ο οποίος κρατείται στο παραπάνω Κατάστημα Κράτησης δυνάμει της υπ' αριθμ. Β ΜΕΚ 62/27-1-2021 συγχωνευτικής απόφασης του Μονομελούς Εφετείου Κακουργημάτων Αθηνών.

Αποφασίστηκε και έγινε στη Λαμία, στις 22-11-2021 με την παρουσία της Γραμματέως [REDACTED] και εκδόθηκε στον ίδιο τόπο, στις 30-11-2021 με την παρουσία της Γραμματέως [REDACTED].

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

